

**6111 SAYILI TORBA YASANIN GETİRDİĞİ REFORM VE DEĞİŞİKLİKLERİN ÇALIŞMA HAYATINA YANSIMALARI
(KISMÎ BİR ANALİZ)**

Doç. Dr. Kenan ÖREN

Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölüm Başkan Yardımcısı
İş ve Sosyal Güvenlik ABD Başkanı

Murat GÖÇMEN

Isparta SGK Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru
Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Son zamanlarda ülkemizde, gerek Avrupa Birliği müzakereleri çerçevesinde ve gerekse küresel konjonktür çerçevesinde çeşitli reformlar ve revizyonlar yapılmaktadır. Bu bağlamda, çalışma hayatı ile ilgili olarak, özellikle kadın işgücü gibi dezavantajlı grupların çalışma şartları ve sosyal güvenlik alanında iyileştirmeler konusunda da birtakım düzenlemeler yapılmış bulunmaktadır. Gerek referandumda kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık konusundaki değişiklik ve gerekse 6111 sayılı Yasa olsun, bu düzenlemelerin ve iyileştirmenin önemli basamakları olmuştur. Bu Yasa, özellikle 5510 Sayılı Yasa'da yer alan işgücü ile ilgili dezavantajlı konuları avantaj haline getirebilecek bir revizyon niteliğine sahiptir. Sonuç olarak bu çalışmada, 6111 Sayılı Yasa aracılığı ile çalışma hayatıyla ilgili yapılan değişikliklerin analizi yapılacak ve bu değişiklikler ile çalışma hayatına sağlanacak yenilikler açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: 6111 Sayılı Yasa, 5510 Sayılı Yasa, Torba Yasa, Çalışma Hayatı, İşgücü, İstihdam

ABSTRACT

In recent times, several reforms and revisions have been done either within the framework of the negotiations of European Union or within the framework of global conjuncture in our country. In this context, some regulations concerning working life, especially concerning improvements in the field of working conditions and social security of the groups with disadvantages such as female workforce have been implemented. Either the changes concerning positive discrimination for females in the referendum or the Law No 6111 have been the significant steps of this reform and improvement. This Law has a revision quality which will be able to convert the disadvantage issues concerning the workforce existed in the Law No 5510 into advantages. As a result, in this study, changes concerning working life will be analysed by means of the Law No 6111 and innovations which will be supplied into working life by means of these changes will be tried to be explained.

Key Words: Law No 6111, Law No 5510, Sack Law, Working Life, Workforce, Employment

GİRİŞ

Son zamanlarda sosyal devlet olma yolunda önemli sosyal politika tedbirlerinin alınmakta olduğu ülkemizde, çalışma hayatına yönelik iyileştirme politikaları ve bu bağlamda eylem planları yapılmaktadır. Bu süreçte, kamuoyunda “Torba Yasa” olarak adlandırılan ve bazı alacakların yeniden yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve diğer bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hakkındaki düzenlemeleri yer veren 6111 sayılı Kanun da önemli reformların yapıldığı ve çalışanların istihdamı ve sosyal güvenliği konusundaki revizyonların yapıldığı bir yasa olmuştur. Yasa, 25.02.2011 tarih 27846(Mükerrer) sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

6111 Sayılı Yasa, kanun koyucu tarafından, 216 asıl ve 18 geçici madde olmak üzere toplam 236 maddelik kapsamlı bir Kanun olarak hazırlanmıştır. 6111 sayılı kanun, devlete olan borçların yapılandırılması ve borçların affi olarak bilinmesine rağmen, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2918 Sayılı

Karayolları Trafik Kanunu, 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu, 3816 Sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun, 4857 Sayılı Kanun, 5737 sayılı Vakıflar Kanunu gibi birçok kanunda düzenleme yapan çok kapsamlı bir kanun olarak dikkat çekmektedir.

6111 Sayılı Torba Yasa'da en kapsamlı düzenlemeler, sosyal güvenlik mevzuatı ve çalışma hayatı ile ilgilidir. Bu bağlamda, Kanunun 23-52. maddeleri arasındaki toplam 30 madde ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda, 65-74. maddeler arasındaki toplam 10 madde ile 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile ilgili değişikliklere yer verilirken, 76-80. maddeleri arasındaki 5 madde ile de 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili düzenlemeler yer almıştır.

Bu çalışmada, 6111 Sayılı Kanunun, çalışma hayatını ilgilendiren 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu ve 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda yaptığı değişiklikler gibi sadece çalışma hayatını ve istihdamı ilgilendiren yenilikler analiz edilmeye çalışılacaktır.

• **Çalışma Hayatında 6111 No'lu Yasa ile Getirilen Bir Kısım Reformların Analizi ve Değerlendirilmesi**

1. **“Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişi” Tanımına Ekleme**

5510 Sayılı Kanunun 3. Maddesinin 1. Fıkrasının 10 numaralı bendindeki, *“Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişi”* tanımı, *“5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60'ncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkralarının dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan; ...”* (5510 Sayılı Kanun 3. Madde) şeklinde değiştirilmiştir. Burada daha önceki mevcut tanıma, 5510 Sayılı Kanunun 5. Maddesinin 1. Fıkrasının b bendi, 60. Maddesinin 1. Fıkrasının c/7 bendi ile 60. maddesinin 7. ve 8. Fıkraları eklenmiştir.

Kanunun 3. Maddesinin 1. Fıkrasının 10 nolu bendinde, bakmakla yükümlü olduğu kişinin tanımı yapılırken, kanun kap-

samındaki bir kısım genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olacağı kimsesinin olamayacağı, yani kendi genel sağlık sigortalılığından dolayı eş, çocuk, anne ve babasının, genel sağlık sigortasından faydalandırılmayacağı belirtilmektedir.

6111 Sayılı Kanunla, bu genel sağlık sigortalılarına, 5510 kanunun 5. Maddesinin 1. Fıkrasının b bendinde geçen, 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu kapsamındaki aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler, meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46'ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrenciler, yine 5510 Sayılı Kanunun 60. Maddesinin 1. Fıkrasının c/7 bendinde geçen, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu hükümlerine göre korunma, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz faydalanan kişiler, aynı maddenin 7. Fıkrasında geçen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre üniversitelerde yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler ve 8. Fıkrasında geçen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlık stajı yapmakta olanlar eklenmiştir. Yani belirtilen bu genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü olduğu olacağı kimseleri olamaz ve bunlar üzerinden genel sağlık yardımlarından faydalanamazlar.

Aynı zamanda 3. Maddenin 10 numaralı bendinin c alt bendindeki “sigortalı” ibaresi, 10'uncu bendin ilk fıkrasının diline uygun olarak “genel sağlık sigortalısı” olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik isabetli olmuştur.

2. Genel Sağlık Sigortalısı Kapsamının Genişlemesi

5510 Sayılı Kanunun 5. maddesinin 1/b fıkrasına, “... ve bunlardan bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.” Aynı maddenin 1/e fıkrasına “...ile bunlardan bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası...” (5510 Sayılı Kanun 5. Madde) hükümleri eklenmiştir.

Belirtilen fıkra yapılan eklemeler ile iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık gibi kısa vadeli bazı sigorta kollarının uygulanacağı sigortalılardan olan, 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler, meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46'ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrenciler(çalışıkları

işte aylık kazançları asgari ücret kazancının altında olanlar), Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler, bakmakla yükümlü olunan kişiler kapsamında değilse, genel sağlık sigortası hükümlerinden kendi sigortalılıkları kapsamında faydalanabileceklerdir. Bu durum da sosyal güvenlik açısından olumlu bir revizyon olmuştur.

Bu hususa bir örnek verecek olursak, ticaret meslek lisesinde okuyan ve bir işletmede staj gören öğrencinin, kısa vadeli sigorta kollarından olan iş kazası ve meslek hastalığı kapsamındaki sigorta bildirimini okulu tarafından yapılmaktadır. Bu öğrencinin babasının veya annesinin genel sağlık sigortalısı olmaması; bu nedenle onlardan sağlık yardımlarından faydalanamaması durumunda bu öğrenci kendi sigortalılığı üzerinden genel sağlık sigortası hükümlerinden faydalanabilecektir. Bu da kanunun kapsam açısından esnekliğini göstermektedir.

5510 Sayılı Kanunun 5. Maddesine yapılan bu eklemeye paralel olarak aynı kanunun 80. Maddesinin 1. Fıkrasına k bendi eklenmiştir. Bu bentte, *“Meslek liselerinde okumakta olan veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler ve 2547 sayılı Kanunun 46’ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı 82’nci maddeye göre belirlenen günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar ile kursiyerlerin prime esas günlük kazançlarının hesaplanmasında prime esas günlük kazanç alt sınırı dikkate alınır ve aday çırak, çırak ve mesleki eğitim gören öğrencilerin prime esas kazançları ilgili kanunlarında öngörüldüğü şekilde belirlenir.*(5510 Sayılı Kanun 80. Madde),” denmiştir. Yapılan bu eklemeye genel sağlık sigortalısı sayılan stajyer öğrenciler, kısmi zamanlı çalışan yükseköğrenim öğrencileri ve kursiyerlerin genel sağlık sigortası primlerinin ödeneceği prime esas kazançlarının alt sınırdan olması gerektiği belirtilmiştir. Aday çırak, çırak ve mesleki eğitim gören öğrencilerin de 3308 Sayılı Kanunlarına göre belirlenen prime esas kazançlarının dikkate alınacağı açıklanmıştır.

Genel sağlık sigortası prim oranları ise 5510 Sayılı Kanunun 81. Maddesinin 1. Fıkrasının d bendinin değiştirilmesi ile belirlenmiştir. Yapılan değişiklikle bendin son hali *“5’ inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler için prim oranı, prime esas kazançlarının % 6’sıdır. Bu prim oranının % 1’i kısa vadeli sigorta kolları, % 5’i genel sağlık sigortası primidir. Aynı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen kursiyerler için prim oranı, prime esas kazançlarının % 13,5’idir. Bu prim oranının % 1’i kısa vadeli sigorta kolları, % 12,5’i genel*

sağlık sigortası primidir.” Şeklinde olmuştur. Bu değişikle genel sağlık sigortası hükümlerinin bu sigortalılara uygulanacağından dolayı, prim oranları da artırılmıştır. Bu artış, sosyal politika açısından ele alınırsa, kanunun dezavantajlı bir yönü olarak görülebilir. Ancak, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun aktüeryal dengesi bakımından bu değişiklik makul karşılanabilir.

3. Yurtdışında Çalışan Sigortalıların İsteğe Bağlı Prim Ödemeleri

5510 Sayılı Kanunun 5. Maddesinin 1. fıkrasının g bendine eklenen cümle ile Ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen ve haklarında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanan Türk işçilerinden uzun vadeli sigorta kolları açısından isteğe bağlı sigorta primi ödemesi yapanların, yurtdışında çalıştıkları sürede ödedikleri isteğe bağlı sigorta primleri, 5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin 1/a bendi kapsamında sigortalılıktan sayılacaktır. Bilindiği üzere 5510 Sayılı Kanunla 01.10.2008 tarihinden itibaren yapılan tüm isteğe bağlı sigorta prim ödemeleri aynı kanunun 4. Maddesinin 1/b fıkrası kapsamındaki sigortalılığa alınmıştı. Bu ekleme ile yurtdışında bu şekilde çalışanlara bir istisna getirilmiştir. 6111'le eklenen şudur: *“Bu bent kapsamında yurt dışındaki işyerlerinde çalışan sigortalıların, bu sürede ödedikleri isteğe bağlı sigorta primleri 4'üncü maddenin birinci fıkrasının 8 a bendi kapsamında sigortalılık sayılır”.*

Burada 5510 Sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının a ve b bentlerindeki sigortalılığın ne anlama geldiğini özetleyecek olursak, 5510 Sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının a bendindeki sigortalılık, hizmet akdi ile bir veya birden fazla işyerinde çalışma kapsamında sağlanan sigortalılıktır. Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılığı ise 5510 Sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının b bendi kapsamında değerlendirilir. Bu durum, yurt dışında çalışanlar için önemli bir avantajdır. Böylece yurt dışında çalışan gurbetçi vatandaşların isteğe bağlı sigorta prim ödemeleri hizmet akdine tabi çalışma gibi değerlendirilmiştir.

4. Sigortalı Sayılmayanlarda Yapılan Değişiklik

5510 Sayılı Kanunun Sigortalı Sayılmayanlar kısmını düzenleyen 6. Maddesinin 1. fıkrasının 1 bendi *“Kamu idarelerinde ve Kanunun*

ek 5'inci maddesi kapsamında sayılanlar hariç olmak üzere, tarım işlerinde veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz işlerde çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan; tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler ile 65 yaşını dolduranlardan talepte bulunanlar," (5510 Sayılı Kanun 6. Madde) şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklik, daha önceki kanun metninde bulunan "Kamu idareleri" ibaresinin "Kamu idarelerinde ve Kanunun ek 5'inci maddesi kapsamında sayılanlar" şeklinde ve "belgeleyenler" ibaresinin "belgeleyenler ile 65 yaşını dolduranlardan talepte bulunanlar," şeklinde yapılmıştır.

Bu madde sigortalı sayılmayacakları açıklamakta olup, tarım ve orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz çalışanların sigortalı sayılmayacaklar kapsamına girdiğini belirtirken, kamu idarelerinde tarım ve orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz çalışanları hariç tutmuştur. Yani kamu tarım ve orman işlerinde süreksiz çalışanların 5510 Sayılı Kanunun 4/a kapsamında sigortalı olması gerektiğini, bunun yanında özel tarım ve orman işlerinde süreksiz çalışanların sigortalı kapsamına girmediğini belirtmiştir. Aynı şekilde kamu hariç, tarım ve orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz çalışan bu nedenle de kendi isteğiyle prim ödeyenleri de sigortalı sayılmayacakların dışında tutmuş; bu şekilde çalışanları Kanunun 4'üncü maddesi kapsamı dışında bir başka tür sigortalılık olarak düzenleyen Ek 5. Madde getirilmiştir (bknz. 6111 sayılı Kanunla değişik 5510 sayılı kanun ek 5'inci Madde). Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan tarımsal faaliyette bulunanlardan 65 yaşını dolduranların istekleri halinde bu kapsamda, daha önceki tabiriyle "Tarım Bağ-Kur" kapsamında sigortalı sayılmayacakları da eklenmiştir. Bu hususa örnek olarak, 65 yaşını doldurmuş kendi arazisinde çiftçilik yapan birisinin, talebi ile 5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin 1. fıkrasının b/4 bendi kapsamındaki sigortalılığa girmemesini verebiliriz.

5. Sigortalılığın Başlangıcı İle Sigortalı Bildirimi ve Tescili Maddelerindeki Değişiklikler

5510 Sayılı Kanunun sigortalılığın başlaması ile ilgili 7. Maddesinin 1/a fıkrasında staj yapan öğrencilerin sigortalılığının başlamasına ilişkin daha önceki madde metninde bulunan "zorunlu" ibaresi çıkarılmıştır. Bu durumda staja başlayan tüm öğrencilerin, stajın zorunlu

Kamu-İş; C:12, S:1/2011

olması veya olmamasına bakılmaksızın, staja başladıkları tarih itibarıyla kanunun 4. Maddesinin 1/a bendi kapsamında sigortalılıkları başlamaktadır.

Yapılan düzenlemelerle 1/3/2011 tarihinden itibaren Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrencilerden okudukları eğitim kurumunda zorunlu staj şartı bulunanlar yanında okul tarafından staj yapması uygun görülen öğrenciler de staja başladıkları tarih itibarıyla sigortalı sayılacaklardır(Sosyal Güvenlik Kurumu 2011/36 Nolu Genelge, s:2).

5510 Sayılı Kanunun 8. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan "4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde bulunanlar hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı sayılan kişiler için 7'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından;" ibaresi "4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde bulunanlar hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı sayılan kişilerden köy ve mahalle muhtarları için seçildiklerine ilişkin mazbatalarını ilgili seçim kurulundan aldıkları tarihten, sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihten başlayan sigortalılar için vergi mükellefiyeti işleminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere ilgili vergi dairesince vergi mükellefinin işe başlama işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarihten ve diğerleri için 7'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından;" şeklinde, "esnaf sicil memurluğu" ibaresi "Esnaf ve Sanatkâr Sicil Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Bu değişiklikle kanunun 4. Maddesinin 1. Fıkrasının b bendi kapsamındaki sigortalıların, yani köy ve mahalle muhtarları ile kendi adına ve hesabına çalışanların, sigorta başlangıçlarının sosyal güvenlik kurumuna bildirilme süresinin ne zamandan başlayacağına ilişkin ekleme yapılmıştır. Burada köy ve mahalle muhtarlarının sigortalılık başlangıç bildirim sürelerinin seçildiklerine ilişkin mazbatalarını ilgili seçim kurulundan aldıkları tarihten itibaren, sigortalılıkları vergi mükellefiyetinin başladığı tarihten itibaren başlayanların ise vergi mükellefiyeti işleminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere, vergi dairesince vergi mükellefinin işe başlama işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarihten itibaren başladığı belirtilmiştir.

6111 sayılı Kanunun 27'nci maddesiyle Kanunun sigortalılığın bildirimine ilişkin 8'inci maddesinde 1/10/2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yapılan değişiklikle 4'üncü maddenin birinci fıkrası

sının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine tabi sigortalıların sigortalılıkları, mükellefiyetlerinin başlangıç tarihi itibariyle başlar, bu tarih vergi dairelerince mükellefiyetin başlatıldığı tarihten itibaren en geç iki ay içinde Kuruma bildirilir. Vergi işlemlerinin iki aydan önce tekemmül ettirilmesi halinde vergi mükellefiyetinin başladığı tarihten itibaren iki ayı geçmemek üzere tekemmül tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde Kuruma bildirilmesi zorunludur. Ancak, Kurumumuz ile T.C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı arasında imzalanan 14/6/2007 tarihli Protokol gereği Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda Kuruma bildirildiği tarih, Kanunda öngörülen vergi mükellefinin işe başlama işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarih olarak dikkate alınacaktır.(Sosyal Güvenlik Kurumu 2011/36 Nolu Genelge, s:14)

6. Sigortalılığın Sona Erme Tarihinin Netleştirilmesi

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalıların bu sigortalılık hallerinin sona ermesi halleri 5510 sayılı Kanunu'un 9'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Yasanın 6111'le değişmeden önceki halinde, "herhangi bir yabancı ülkede ikamet eden ve o ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanların veya ikamet esasına bağlı olarak, o ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olanların bu tarihten, iflas veya tasfiye durumu ile münfesihi duruma düşen şirketlerin ortaklarından 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların, çalışmaya başladıkları tarihten, köy ve mahalle muhtarlarından kendi adına ve hesabına bağımsız çalışmasından dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar hariç, aynı zamanda hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten, gelir vergisinden muaf olan, ancak esnaf ve sanatkârlar sicili kaydına istinaden 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, bu sigortalılıklarının devamı sırasında, hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten itibaren sigortalılıkları sona eriyordu."

6111 sayılı Yasa ile yapılan düzenleme ile durumlarında yukarıda belirtilen değişiklikler oluşan 4/b (5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin 1/b fıkrası kapsamındaki) sigortalıların 4/b sigortalılıkları bu durumlarının oluştuğu tarihin bir gün öncesinde sona ermektedir. Böylece yeni durumun oluşması ile eski sigortalılık halinin bir gün öncesinden sona erdirilmesi, iki sigortalılık tarihinin çakışmasını önlemiş ve böylece sigortalılıkların bitişi ile başlangıcı daha net, daha mantıklı olmuştur.

Konuuya bir örnek verecek olursak, kendi adına ve hesabına yaptığı işten dolayı gelir vergisi mükellefi olmayan bir mahalle muhtarının, 06.05.2011 tarihinde hizmet akdi ile bir işte çalışmaya başlaması durumunda, madde metninin daha önceki haline göre, 06.05.2011 tarihinden itibaren 4/b sigortalılığı sona ermekteydi ki burada 06.05.2011 tarihinin 4/b sigortalılığına dahil olup olmayacağı net değildi, ancak yapılan yeni düzenleme ile bu tarihin 4/b sigortalılık süre-sine dahil olmayacağı daha netleşmiştir.

7. Jokey ve Antrenörlerin Sigortalılığının Sona Ermesi

5510 Sayılı Kanununun 4. maddesinin 1 fıkrasının b bendi kapsamında olan, 6132 sayılı kanuna tabi jokey ve antrenörlerin, lisans belgesine istinaden fiilen çalışmaya başladıkları tarihten itibaren başlayan sigortalılıkları, lisansları yenilenmeyenlerin lisanslı oldukları yılın sonundan itibaren sona ereceği, yeni düzenlemeye eklenmiştir.

8. Doğum Yapan Kadın Sigortalının Geçici İş Göremezlik Ödeneği

Bilindiği gibi, kadın çalışanlar, sosyal politikanın önemli hedef kitlesidir. Bu bağlamda, gerek referandum ile kadınlar için pozitif ayrımcılık konusunda anayasada yapılan değişiklik ve gerekse Torba Yasa'da yapılan revizyon, sosyal politika açısından önemli adımlar olarak görülebilir. Ancak, bu değişimin ve revize edilen faktörlerin, kanunlar çerçevesinde takviye edilmesi gerekmektedir.

5510 Sayılı Kanununun 18. Maddesinin 1. Fıkrasının d bendi, 6111 Sayılı Kanunla yapılan düzenleme sonucu, *"4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen muhtarlar ile aynı bendin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamındaki sigortalı kadının, erken doğum yapması halinde doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler ile isteği ve hekimin onayıyla doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışması halinde, doğum sonrası istirahat süresine eklenen süreler için,"* (5510 Sayılı Kanun 18. Madde) şekline getirilmiştir.

Düzenleme öncesi bu bentte yer alan *"sigortalı kadının isteği ve hekimin onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışması halinde,"* ibaresi *"sigortalı kadının, erken doğum yapması halinde doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler ile isteği ve hekimin onayıyla doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışması halinde,"* şeklinde değiştirilmiştir.

6111 Sayılı Kanunla yapılan bu değişiklikle, kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının b/3(şirket ortakları) bendi haricindeki kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan ile hizmet akdiyle işyerinde çalışan sigortalı kadının erken doğum yapması halinde, doğumdan önceki 8 haftalık sürenin kullanılmayan kısmı için geçici iş göremezlik ödeneği verileceği belirtilmiştir. İş gören kadının çalışmadığı günlere mahsuben aldığı ödenek, sosyal güvenlik açısından kadına sağladığı bir pozitif ayrımcılık olarak değerlendirilebilir.

9. Borçlanılacak Sürelere Ekleme

5510 Sayılı Kanunun 41. maddesine eklenen bentte *“Bu bendin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki sürelerle ilişkin olmak üzere, 4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalıların, kısmi süreli çalıştıkları aylara ait eksik süreleri,”* (5510 Sayılı Kanun 41. Madde) demektedir. 6111 Sayılı kanunla 41. Maddeye yapılan bu eklemede, işyerinde hizmet akdi ile aylık 30 günden az çalışması olan 4/a sigortalılarının borçlanma yaparak sigorta günlerini 30 güne tamamlayabilecekleri belirtilmektedir. Bu hususa ilişkin bir örnek verecek olursak, A işyerinde 4857 Sayılı Kanuna göre günlük 2 saat part-time çalışan Mehmet'in, aylık çalışma günü, günlük 2 saatten(2 saat X 30gün/7,5 saat = 8 gün) 8 gündür ve A işyeri Ahmet' e aylık 8 günlük sigorta bildiriminde bulunur. Ahmet isterse 22 günlük borçlanma ile bu süreyi 30 güne tamamlayabilir. Yalnız bu uygulama geriye dönük olmayıp 01.03.2011 tarihinden sonrası için geçerlidir. Yani sigortalılar bu bent gereği geriye dönük hizmet borçlanması yaparak sigorta günü kazanamazlar.

Borçlanmalar, günlük prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak üzere, borçlanma talebinde bulunanlarca belirlenecek günlük kazancın % 32'si üzerinden hesaplanır ve ödenerek hizmet kazanılır, ancak 4857 Sayılı İş Kanununa göre kısmi süreli çalışanların borçlanmasında, borçlanılacak sürelerle ilişkin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmiş olması halinde, genel sağlık sigortası primi ödenmiş bu sürelerle ilişkin borçlanma tutarı %20 oranı üzerinden hesaplanır.

Kısmi süreli çalışmaların 30 gün sigorta hizmetine tamamlanmasına ilişkin yapılan borçlanmaların sigortalılık süresi 5510 Sayılı Kanunun 4/a sigortalılık süresinde değerlendirilir.

Hülasa edersek 5510 Sayılı Kanunun 41'inci maddesine eklenen (i) bendi ile 25/2/2011 tarihinden sonraki sürelerle ilişkin olmak üzere,

Kamu-İş; C:12, S:1/2011

4857 Sayılı İş Kanununa göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalıların kısmi süreli çalıştıkları aylara ait eksik kalan sürelerini borçlanmalarına imkan sağlanmıştır. Bu bent uyarınca yapılacak borçlanmalar 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir(Sosyal Güvenlik Kurumu 2011/36 Nolu Genelge, s:20).

Bu durum, kısmi süreli çalışanlar adına olumlu bir gelişme olmuştur. Sosyal politika açısından değerlendirildiğinde ise, iş göreni koruma ve himayeci bir politika yaklaşımıdır.

10. Kamu Çalışanlarının Aylıksız İzinli Oldukları Sürelerin Genel Sağlık Sigortası Primi

6111 Sayılı Kanunla, 5510 Sayılı Kanunun 45. Maddesine şu ekleme yapılmıştır(5510 Sayılı Kanun 45. Madde): *“Bu durumdaki sigortalıların aylıksız izinli oldukları süreler için prime esas kazanç alt sınırının altında olmamak kaydıyla aylıksız izne ayrıldıkları tarihteki prime esas kazançları üzerinden % 12 oranında genel sağlık sigortası primi işverenlerince ödenir. Ancak askerlik hizmeti nedeniyle aylıksız izne ayrılanların genel sağlık sigortası priminin ödenmesinde, bir yıllık süre sınırı uygulanmaz.”*

Yapılan bu eklemeye, 5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin 1. Fıkrasının c bendi kapsamında olan kamu çalışanı sigortalılarının bir yıla kadar olan aylıksız izinlerinde %12 oranında olan genel sağlık sigortası primlerinin çalıştıkları kurumlarınca ödeneceği getirilmiştir. Burada genel sağlık sigortası prim tutarının, çalışanın aylıksız izne ayrıldığı tarihteki prime esas kazancı üzerinden ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca askerlik görevi nedeniyle aylıksız izne ayrılan sigortalıların genel sağlık primi ödenmesinde süre sınırının olmadığı da açıktır. Bu durum, yapılan revizyonun esnekliğini göstermektedir.

11. Sigortalılık Hallerinin Birleşmesi

6111 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikle 5510 Sayılı Kanunun 53. Maddesinin 1. Fıkrasının son hali *“Sigortalının 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statüleri ile (c) bendinde yer alan sigortalılık statüsüne aynı anda tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde öncelikle aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statülerine tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde ise*

aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ancak, sigortalılık hallerinin çakışması nedeniyle Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılığı esas alınanlar, yazılı talepte bulunmak ve Kanununun 82'nci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ve üst sınırına ilişkin hükümler saklı olmak kaydıyla, esas alınmayan sigortalılık statüsü kapsamında talep tarihinden itibaren prim ödeyebilirler. Bu şekilde ödenen primler; iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar yönünden, Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde, kısa vadeli sigorta kollarından sağlanan diğer yardımlar ile uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan yardımlar yönünden ise Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde değerlendirilir. Bu fıkra hükümlerine göre ödeme talebinde bulunulduğu halde ait olduğu ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenmeyen primlerin ödenme hakkı düşer. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda, (b) bendinin (4) numaralı alt bendi dışındaki diğer sigortalılık durumu dikkate alınır.” şeklinde olmuştur.

Daha önceki madde metnine göre, kişi 5510 Sayılı Kanununun 4. Maddesinin 1. Fıkrasının a, b ve c bendi kapsamında sigortalı olmasını gerektiren işleri aynı anda yapması durumunda, 4/c kapsamında sigortalı olması gerekiyordu ki yapılan revizyonda, bu hususta bir değişme olmamıştır. Ancak kişinin kanununun 4. Maddesinin 1. Fıkrasının a ve b bendi kapsamında sigortalı olmasını gerektirecek işleri aynı anda yapması durumunda ise daha önceki düzenlemeye göre, hangi sigortalılık halini gerektirir işe daha önce başladıysa, o işin gerektirdiği sigortalılık kapsamında olması gerekiyor ve işi bırakıncaya kadar bu sigortalılık kapsamında devam ediyordu. Bir örnekle açıklayacak olursak, vergi mükellefi olan bir esnafın aynı zamanda başka bir işyerinde işçi olarak sonradan çalışmaya başlaması durumunda sadece 4/b sigortalısı olması gerekiyor, tam tersini düşünürsek bu kişinin bir işyerinde hizmet akdi ile çalışırken işyeri açarak vergi mükellefi olması durumunda da sadece 4/a sigortalısı olması gerekiyordu. Yani 4/a ve 4/b sigortalılığı gerektirecek işleri aynı anda yapanın, hangi işi daha önce yapmaya başladıysa o işin gerektirdiği sigortalılık kapsamında olması gerekiyordu. Yapılan yeni düzenleme ile 4/a ve 4/b kapsamında sigortalı olmasını gerektirir işlerde aynı anda çalışılması durumunda 4/a kapsamında sigortalı olunması gerekmektedir. Kişi burada isterse 4/b sigortalılık kapsamında prim ödemesini de süresinde ödemek kaydıyla yapabilir. Burada 4/b sigortalılık kapsamında yaptığı prim

ödemesi sigortalının bu iş esnasında uğradığı iş kazası ve meslek hastalığı risklerine karşıdır.

Diğer yapılan bir değişiklik de 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi, yani kendi adına ve hesabına bağımsız olarak tarım işinde çalışılması ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine, yani vergi mükellefi, vergi mükellefi olmamakla beraber esnaf sanatkarlar siciline kayıtlı ve şirket ortağı olarak çalışılması durumunda, (b) bendinin (4) numaralı alt bendi dışındaki diğer sigortalılık durumunun dikkate alınmasıdır.

Sigortalılık hallerinin çakışması ile ilgili yapılan bu değişikliğin, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarih öncesi için uygulanmayacağı, yine 6111 Sayılı Kanunla 5510 Sayılı Kanuna eklenen geçici 33. maddede belirtilmiştir.

12. Devlet Katkısı ve Prim Teşvikleri İle İlgili Bentteki Değişiklikler

5510 Sayılı Kanununun 81. Maddesinin 1. Fıkrasının devlet katkısı ile ilgili 1 bendi, 6111 Sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Bu değişiklik sonucu anılan bent *"Bu Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48'inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler ile 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile diğer taksitlendirme ve yapılandırma Kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaları de-*

vam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu bent hükümleri; 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği tespit edilen işverenler bir yıl süreyle bu fıkra ile sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu fıkra düzenlenene teşvik, kamu idareleri hariç bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin matrah, oran ve esaslar üzerinden 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personel için de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir." (5510 Sayılı Kanun 81. Madde) şeklinde olmuştur. Madde bendinde daha önce bulunan "Bu fıkra hükümleri Kamu idareleri işyerleri ile bu Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz." cümlesi, "Bu bent hükümleri; 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz." şeklinde, aynı bentte daha önce yer alan "Bu fıkra ile düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır." cümleleri "Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır." şeklinde değiştirilmiştir. Diğer bazı hükümlerdeki revizyonlarda olduğu gibi, buradaki revizyonda da esneklik ve işveren adına dolaylı olarak olumlu bir iyileştirme sağlanmıştır.

13. Günlük Kazanç Sınırında Asgari Ücret Çeşidinin Netleşmesi

5510 Sayılı Kanununun 82. Maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, sigortalının günlük kazanç alt ve üst sınırının belirlenmesinde belirtilen asgari ücret kavramı netleştirilmiştir. Şöyle ki, daha önceki yasa metninde, sigortalıdan alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabında esas alınacak asgari kazanç miktarı belirlenirken sadece asgari ücret terimi kullanılarak hangi asgari ücretin dikkate alınacağı açık değildi, oysa Ülkemizde 16 yaşından büyük ve küçükler için iki çeşit asgari ücret belirlenmektedir. Yapılan düzenleme ile günlük kazancın alt sınırında sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin, günlük kazancın üst sınırında ise 16 yaşından büyükler için belirlenen asgari ücretin uygulanacağı belirtilmiştir. Metnin son şekli de, *“Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır. Günlük kazançları yukarıdaki fıkra belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.”* Olmuştur. Bu şekilde yapılan asgari ücretin netleştirilmesi, bilhassa ihtilaf halinde çıkacak hukukî anlaşmazlıkları da bir bakıma gidermiş olmaktadır.

14. Ay içinde Otuz Günden Az Çalışan Sigortalıların Belgelendirilmesi

5510 Sayılı Kanununun 86. Maddesinin 4. Fıkrası gereği, işverenler işyerinde otuz günden az çalıştırdıkları ve bu nedenle çalıştırmadıkları süreler ücret ödemedikleri sigortalıların, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimini yaparken, eksik gün nedenlerini de belgeleri ile bildirmeleri yani eksik sigorta bildirimini nedenini belgelemeleri gerekmektedir. Maddenin 5. Fıkrasında daha önce, kamu idareleri ile toplu iş sözleşmesi imzalanan işyerleri bu kapsam dışında tutulurken, yapılan düzenleme ile bu istisna kaldırılmış, bunun yerine istisna olacak işyerlerini Sosyal Güvenlik Kurumunun belirleyeceği belirtilmiştir. Bu durumda, otuz günden az çalışanların ücret ve primlerinin neden eksik yatırıldıklarına dair hukukî süreçte ortaya çıkacak anlaşmazlıkların halinde önemli bir ihtilaf bertaraf edilmiş olmaktadır.

15. Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin İşyerine Asılması Zorunluluğunun Kaldırılması

5510 Sayılı Kanununun 86. Maddesinin 6. Fıkrasının, 6111 Sayılı Kanunla mülga olmadan önceki hali, “*Sigortalıyı çalıştıran işveren ile alt işveren ve iş görme edimini yerini getirmek üzere sigortalıyı geçici olarak devralan işveren; aylık prim ve hizmet belgesinin Kurumca onaylanan bir nüshasını sigortalının çalıştığı işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde ise sigortalının çalıştığı her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere, Kuruma verilmesi gereken sürenin son gününü takip eden günden başlanarak, müteakip belgenin verilmesi gereken sürenin sonuna kadar, sigortalılar tarafından görülebilecek bir yere asmak zorundadır*” şeklindeydi.

Bu fıkra gereği işverenler çalıştırdığı kişilerin sigorta bildirimlerini gösteren, aylık prim ve hizmet belgelerini, her ayın 24’ünden itibaren işyerinde çalışanların görebileceği bir yere asmak ve takip eden ayın 24’üne kadar asılı olmasını sağlamak zorundaydılar. Bu şekilde çalışanlar her an sigorta bildirimlerinin yapılıp yapılmadığını işyerinden kontrol etme takip etme şansına sahiptiler. Ancak, 6111 Sayılı Kanunla bu fıkra kaldırılmıştır, yani sigortalının Sosyal Güvenlik Kurumuna sigorta bildirimini yaptığını gösterir aylık prim ve hizmet belgesinin, her ay işyerine asılması zorunluluğu artık kaldırılmıştır. İşverenlerin böyle bir yükümlülüğü kalmamıştır. Dolayısıyla 5510 Sayılı Kanununun 102. Maddesinde bu bildirgenin asılmaması durumunda işyerine uygulanacak idari para cezası hükmü de kaldırılmıştır.

16. Kamu İdaresinde Çalışanlardan Hizmet Akdi Askıya Alınanların Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Ödenmesi

6111 Sayılı Kanunla, 5510 Sayılı Kanununun 88. Maddesinin 2. Fıkrasına, “*Ancak, kamu idaresine ait işyerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda olduğu sürede 4’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi çalışmaları ya da isteğe bağlı sigortalı olmaları halinde bu sigortalılar için belirtilen şekilde çalıştıkları veya isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödedikleri sürelerle sınırlı olarak ilgili kamu idaresinden genel sağlık sigortası primi alınmaz.*” (5510 Sayılı Kanun 88. Madde) cümlesi eklenmiştir.

Aynı maddenin 2. Fıkrasının başı, “*4’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanununun 13 ve 14’üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine*

çalışanlar ile bu Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunludur. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primleri, 60'ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenir. Kamu idaresine ait işyerlerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda kaldığı aylara ait genel sağlık sigortası primi, 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırının 30 günlük tutarı üzerinden ilgili kamu idaresince ödenir." şeklindedir.

Kanun maddesinin bu fıkrasında, işyerlerinde hizmet akdi ile otuz günden az çalışan sigortalıların genel sağlık sigortası prim ödeme gününü otuz güne tamamlaması gerektiği belirtilmektedir. Ancak kamu idaresinde çalışırken hizmet akitlerinin askıya alınması sonucu sigortalılığı sona erenlerin genel sağlık sigortası primlerinin kamu işverenlerince ödeneceği söylenmiştir. Bu defa 6111 Sayılı Kanunla eklenen cümle ile kamu idaresinde çalışan ve hizmet akitleri askıya alınan bu sigortalılardan, bu dönemde; yani askı döneminde başka işyerinde çalışanlara veya isteğe bağlı prim ödeyenlere ayrıca kamu idaresinin genel sağlık sigortası primi ödemeyeceği belirtilmiştir.

17. Bazı Kısmi Süreli Çalışanların Sigortalılıkları

6111 sayılı Kanununun 51'inci maddesiyle Kanuna eklenen ek 6'ncı madde ile 1/3/2011 tarihinden itibaren ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçlarında çalışanlar ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılanlardan ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanların kendileri tarafından 30 gün üzerinden prim ödemelerine imkan sağlanmış olup, bu madde kapsamında ödenen primler 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılacaktır. Bu husus Kurum Genelgesi ile daha açık bir şekilde şöyle düzenlenmiştir: "Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında tam süreli çalışanlar, uzun vadeli sigorta kollarına tabi olan sigortalılar, (b) ve (c) bentlerine tabi sigortalılar, isteğe bağlı sigortalılar, 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sigortalılar ile kendi sigortalılıklarından dolayı gelir veya aylık almakta olanlar, ek 6'ncı madde kapsamında sigortalı sayılmayacaklardır. Aylık alan sigortalılar ek 6'ncı madde kapsamında sigortalı olamayacaklarından, bunlar hakkında Kanunun sosyal güven-

lik destek primine ilişkin hükümleri de uygulanmayacaktır”(Sosyal Güvenlik Kurumu 2011/36 Nolu Genelge, s:10).

6111 Sayılı Kanunla 5510 Sayılı Kanuna Ek Madde 6 olarak yapılan düzenlemede, ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerlerinde çalışanlar ile 5510 Sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünürler ve yazarların, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda, kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişilerin sigortalılıkları kendileri tarafından 30 gün üzerinden prim ödemeleri suretiyle sağlanacağı söylenmiştir. Ancak 5510 Sayılı Kanun kapsamında tam süreli çalışma ile uzun vadeli sigorta kollarına tabi olan sigortalıların, 506 Sayılı Kanunun geçici 20’nci maddesi kapsamındaki sigortalıların ve kendi sigortalılıklarından dolayı gelir veya aylık almakta olanların, yukarıda belirtilen çalışma durumları nedeniyle ayrıca sigortalı olamayacakları da belirtilmiştir.

Eklenen bu madde kapsamındakilerin sigorta hak ve yükümlülüklerinin, kendilerince veya kendilerini çalıştıranlar tarafından ya da çalışanların üye oldukları meslek odası, birlik veya benzeri kuruluşlarca bildirim Kuruma yapıldığı tarihten itibaren başlayacağı, yukarıda belirtilen şekildeki çalışma durumlarının son bulmasından itibaren sona ereceği, bu sigortalılar hakkında, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası ve istekleri halinde işsizlik sigortası hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

18. Aylık Alanlardan Kesilecek Sağlık Sigortası Prim Süresinin Kısılması

5510 Sayılı Kanunun geçici 19. Maddesi “1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre aylık almakta olanlarla 4’üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaları nedeniyle geçici 2’nci maddeye göre aylık bağlanacaklara aylık bağlamaya esas tüm hizmetleri süresince on yıl süreyle hastalık sigortası veya sağlık sigortası veya genel sağlık sigortası primi ödememiş olanlardan, hastalık sigortası, sağlık sigortası ve genel sağlık sigortası primi kesilmiş olan süreler düşülmek kaydıyla, aylıklarının % 10’u oranında ve 10 yılı tamamlayacak süreyle genel sağlık sigortası primi kesilir. Ancak, bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan kesintiler iade edilmez.” Şeklinde değiştirilmiştir.

01.10.2008 tarihinden önce Bağ-Kur olarak adlandırdığımız 1479 ile 2926 Sayılı Kanunlarda, kişinin emekli olması durumunda 10 yıllık sağlık sigorta primi ödemesi yoksa emekli olduktan sonra emekli aylığından %10 oranında sağlık sigortası primi kesilerek bu süre 10 yıla tamamlanıyordu. Bu durum 5510 Sayılı Kanunun geçici 19. Maddesine alınarak, 01.10.2008 tarihinden önce sigortalılığı başlayan eski Bağ-Kur lu yani 1479 ve 2926 Sayılı Kanun sigortalılarından kesintinin yapılmaya devam edileceği hükme bağlanmıştı. Maddenin değiştirilmeden önceki halinde 10 yıllık sağlık sigortası hesabında sadece 1479 ve 2926 Sayılı Kanunlar ile 5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin 1/b fıkrası kapsamındaki sigortalılıkta geçen sağlık ve genel sağlık sigortası prim ödemeleri süreleri dikkate alınıyordu. Yapılan değişiklikle, diğer sigortalılık kapsamında yapılan sağlık primi ödeme süreleri de bu ödenmesi gereken 10 yıllık sürenin hesabına dahil edilecektir.

Konuya bir örnek verecek olursak; 10 yıl hizmet akdi ile bir işyerinde 5510 Sayılı Kanunun 4/a kapsamında çalışırken daha sonra kendi işini kuran ve tabii olarak 01.10.2008 tarihinden önce 1479 Sayılı Kanun kapsamında sigortalı olan birisinin bu işini 01.10.2008 sonrası da devam ettirmesi neticesi 5510 Sayılı Kanunun 4/b kapsamında sigortalılığının devam ettiğini, bu şekilde 5 yıl sigorta primi ödedikten sonra, 5510 Sayılı Kanunun 4/b sigortalılık kapsamında 5400 gün üzerinden emekli olduğunu varsayalım. İşte bu emekli 5510 Sayılı Kanunun, 6111 Sayılı Kanunla değişmeden önceki, geçici 19. Maddesi gereği, 1479 Sayılı Kanun ve 5510 Sayılı Kanunun 4/b kapsamındaki 5 yıllık sigortalılığı süresinde ödediği sağlık sigortası prim süresini 10 yıla tamamlamak zorundaydı ve bunun için de emekli aylığından %10 oranında kesinti yapılacaktı. Ancak 6111 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik gereği, bu emeklinin daha önceki hizmet akdine istinaden geçen 10 yıllık sigortalılığındaki ödenen hastalık ve sağlık sigortası prim ödemeleri de 10 yıllık sağlık sigortası prim ödeme süresine dahil edilecek olup, bu emekliden herhangi bir sağlık sigortası primi kesilmesine gerek kalmayacaktır. Çünkü bu durumda emeklinin 15 yıllık sağlık sigortası primi ödemişliği ortaya çıkacaktır.

19. Doğum Halinde Çalışma İzni

6111 Sayılı Kanunla, 4857 Sayılı İş Kanununun 74. Maddesine, *“Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullandığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullanılır.”* (4857 Sayılı Kanun 74. Madde) Cümlesi eklenmiştir.

4857 Sayılı İş Kanununun 74. Maddesi gereği, kadın işçilerin, doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları gerekir. Çoğul gebelik halinde ise doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre daha eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerle eklenir. Bu maddeye 6111 Sayılı Kanunla yapılan ekleme ile kadın işçinin süresinden önce doğum yapması halinde de doğum öncesi hakkı olan izni, doğumdan sonra kullanması getirilmiştir.

Kadın işçinin erken doğum yapması halinde doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelerle eklenmek suretiyle kullanılacaktır (6111/76.Md).Yasal düzenleme gereği erken doğum yapan sigortalı kadın işçinin doğum öncesi kullanmadığı izinler, doğum sonrası iznine eklenecektir. Örneğin; doğum öncesi 8 hafta izni olan kadın işçi, dördüncü haftada erken doğum yaptı. Kalan 4 hafta izni, doğum sonrası 8 hafta olan iznine eklenecektir. (<http://www.malibilgi.net/>)

6111 Sayılı Kanunla yapılan bu düzenleme ile beraber, daha önce belirttiğimiz üzere, 5510 Sayılı Kanunun geçici iş göremezlik ödeneğiyle ilgili 18. Maddesinde de düzenleme yapılmış ve erken doğum yapan kadın işçinin, doğum sonrasına eklenen, doğum öncesi kullanamadığı izin süreleri için Sosyal Güvenlik Kurumunca geçici iş göremezlik ödeneği verileceği hükme bağlanmıştır.

20. İşsizlik Sigortası Kapsamının Genişlemesi

6111 Sayılı Kanunla, 25.08.1999 tarihli 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*dayalı olarak çalışan sigortalıları*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışanlardan 5510 sayılı Kanunun 52'nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işsizlik sigortası primi ödeyen isteğe bağlı sigortalılar ile aynı Kanunun ek 6 ncı maddesi kapsamındaki sigortalıları*" ibaresi eklenmiştir.

Bu maddeye yapılan ekleme ile kısmi süreli (part-time) çalışanlar ile isteğe bağlı sigortalıların işsizlik fonuna prim ödemeleri ile birlikte işsizlik sigortası kapsamına girmeleri ve bu fondan yararlanmaları olanaklı kılınmaktadır.

21. İşsizlikle Mücadele ve İstihdamı Artırmak İçin Kaynak Aktarımı

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48. maddesinin 7. fıkrası, “Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin % 30’u; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapmak amacıyla kullanılabilir. Bu oranı % 50’ye kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkraaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” Şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklikle birlikte, devletin işsizlik sigortası fonuna ait bir önceki yıl prim gelirlerinden, işsizliği azaltma işsizlikle mücadele ve istihdamı artırıcı çalışmalarla ilgili konularda kullanılmak üzere, %30 oranında kaynak kullanılmasına ve kullanılacak kaynağın bakanlar kurulu kararı ile %50 oranında arttırılabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Bu konu, tartışmaya oldukça açık bir konudur. Çünkü işsizlik sigortası fonu çalışanlar için tahsis edilen ve devlet ve işverenin yanı sıra işçiden kesilen primlerle oluşturulan ve işsiz kalanlara ödenen bir ödenektir. Bu ödeneğin işsizlikle mücadele ve istihdamı artırmak amacıyla kullanılması amacından biraz uzaklaşmış görünmektedir. Ancak madalyonun diğer tarafından da bakılacak olursa, yine bu %30’luk dilimin işsizlikle mücadele ve istihdamı artırmak amacıyla kullanılması neticede yine işten atılanların tekrar istihdamı için harcanmaktadır.

22. İşsizlik Ödeneğinden Yararlanma Şartları

6111 Sayılı Kanununun 71. maddesiyle, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hizmet akitlerinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış” ibaresi “ve bu Kanunda yer alan prim ödeme koşullarını sağlamış” şeklinde değiştirilmiştir.

Hemen belirtelim ki bu madde ile ilk bakışta işsizlik ödeneğinden yararlanma şartları konusunda bir değişiklik olduğu gibi bir izle-

nim uyansa da aslında ödenekten yararlanma koşullarında herhangi bir değişiklik meydana gelmiş değildir. Çünkü “prim ödeme koşullarını sağlamış” ibaresi yine 120 günü kesintisiz olmak üzere en az 600 gün prim ödemek anlamına gelmektedir. (http://www.alomaliye.com/2011/h_irfan_firat_torba.htm)

4447 Sayılı Kanunda prim ödeme koşulları, kanunun 50. maddesinde açıklanmış ve bu maddede yukarıda belirtilen 120 ile 600 gün prim ödeme şartı belirtilmiştir.

İşsizlik sigortasının Türkiye’de bu şekilde uygulanması, önceki dönemlere göre önemli bir adım olarak nitelendirilebilir. Ancak burada esas ve ideal olan, cari ücret mukabilinde iş arayıp da iş bulamayanların iş buluncaya kadar işsizlik sigortası alabilmeleridir. Sosyal devlet olma yolunda önemli mesafeler kat etmekte olan Türkiye’nin bu aşamayı da yakalayacağına inanılmaktadır.

23. İstihdamı Teşvik Edici Amaçlı Düzenlemelere Getirilen Yenilikler

Bilindiği gibi, devlet İş-Kur, İş-Gem, KOSGEB gibi kuruluşlarla aktif istihdam politikaları çerçevesinde istihdamı artırıcı bir takım önlemler ve aktiviteler yapmaktadır. Bu bağlamda Torba Yasa ile de bir takım ilave faaliyetler getirilmiştir.

6111 Sayılı Kanununun 74. maddesiyle, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 7’nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ve aynı maddenin beşinci fıkrası ile geçici 9’uncu maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ve aynı maddenin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve Kanuna aşağıdaki geçici 10. madde eklenmiştir.

“31/12/2015 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince işe alınan ve fülen çalıştırılanların; işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları, aynı döneme ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve bu maddede belirtilen diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, 5510 sayılı Kanununun 81’inci maddesinde sayılan ve 82’nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, işe alındıkları tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

Bu maddede belirtilen destek unsuru;

- a) *18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlardan;*
 - 1) *Mesleki yeterlik belgesi sahipleri için kırk sekiz ay süreyle,*
 - 2) *Mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarını bitirenler için otuz altı ay süreyle,*
 - 3) *(1) ve (2) numaralı alt bentlerde sayılan belge ve niteliklere sahip olmayanlar için yirmi dört ay süreyle,*
- b) *29 yaşından büyük erkeklerden (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde sayılan belge ve niteliklere sahip olanlar için yirmi dört ay süreyle,*
- c) *(a) ve (b) bentleri kapsamına girenlerin Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde ilave olarak altı ay süreyle,*
- ç) *5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmakta iken, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi bitirenler için on iki ay süreyle,*
- d) *18 yaşından büyüklerden bu fıkranın (a), (b) ve (ç) bentlerine girmeyenlerin Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde altı ay süreyle uygulanır.*

Bu maddede sayılan belge ve nitelikler nedeniyle destek unsurundan yararlanabilmek için sigortalıların sahip oldukları mesleki yeterlik, mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretim kurumları veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarına ilişkin belgelerde belirtilen meslek ya da alanlarda işe alınmaları ve/veya çalışıyor olmaları gerekir. (http://www.alomaliye.com/2011/h_irfan_firat_torba.htm).

SONUÇ

Kamuoyunda Torba Yasa olarak bilinen 6111 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, devlete olan borçların yeniden yapılandırılmasını, borçluların ödemelerini ve devletin tahsilât yapabilmelerini sağlamak amacıyla düzenlemeler yapmasıyla beraber birçok kanunda değişiklik yapmıştır. Diğer kanunlarda bu değişiklikler yapılırken muhakkak ki toplumun ihtiyaçlarına göre ekleme ve çıkarmalar yapılmıştır, zaten yasa koyucunun bu durumu gözetmesi ve toplum ihtiyaçlarına göre gerekli yasal düzenlemeleri yapması gerekmektedir.

Bu çalışmada 6111 Sayılı Kanunun yaptığı bu düzenlemelerden, iş hayatını ilgilendiren 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu, 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası gibi çalışma hayatını ilgilendiren Kanunlar analiz edilmiş ve 6111 Sayılı Kanunun bu kanunlarda yaptığı değişiklikler yorumlanmaya çalışılmıştır.

6111 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri anlatmaya çalıştığımız, çalışma hayatını en fazla ilgilendiren bu kanunlarda yapılan düzenlemeler, yasaların uygulanması aşamasında ortaya çıkan eksikleri gidermeye yönelik olmuş ve genel anlamda bu eksikliklerin çoğunluğunu gidereceği de açıktır. Bununla birlikte problemleri ve eksiklikleri tamamen de ortadan kaldırmayacağı da bilinmelidir.

Bu nedenle kanunlarda, uygulama aşamasında ortaya çıkan eksikliklerin giderilebilmesi ve toplum ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için yeni yasal düzenlemelerin sürekli yapılması doğru olacaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Kanunlar:

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6111 Sayılı Kanun

4857 Sayılı İş Kanunu

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu

Kamu-İş; C:12, S:1/2011

Genelgeler:

Sosyal Güvenlik Kurumu 2011/36 Nolu Genelge

İnternet Kaynakları:

(<http://www.muhasebeturk.org/yazarlar/634-osman-arioglu-yazilari-makaleleri/25400torba-yasa-hayatimizda-neyi-degistirecek-16-subat-2011.html>)

(<http://www.malibilgi.net/>)

(<http://www.hellac.com/konugoster.asp?id=255>)

(<http://www.huseyinust.com/Thread-6111-SAYILI-KANUN'DAN-SONRA-ISCI-SIKAYETLERINI-IS-MUFETTISLERI-INCELEMEYECEK>)

(<http://www.hellac.com/konugoster.asp?id=254>)

(http://www.alomaliye.com/2011/talha_apak_vergi_levhasi.htm)

(http://www.alomaliye.com/2011/h_irfan_firat_torba.htm)